ADB

ASIAN DEVELOPMENT BANK
LAW AND POLICY REFORM PROGRAM

រាជបណ្ឌិតសភាវិជ្ជាជីវៈតុលាការ

INTERNAL. This information is accessible to ADB Management and staff. It may be shared outside ADB with appropriate permission.

ប្រព័ន្ធច្បាប់កម្ពុជាសម្រាប់ដោះស្រាយវិវាទពាណិជ្ជកម្ម

មាតិកា

6

1. ប្រព័ន្ធគតិយុត្តិកម្ពុជា
2. ប្រព័ន្ធតុលាការកម្ពុជា
3. ប្រព័ន្ធដោះស្រាយវិវាទពាណិជ្ជកម្ម

INTERNAL. This information is accessible to ADB Management and staff. It may be shared outside ADB with appropriate permission.

១.ប្រព័ន្ធគតិយុត្តិកម្ពុជា

១. ប្រវត្តិកំណើតប្រព័ន្ធគតិយុត្តិកម្ពុជា យកលំនាំតាមប្រព័ន្ធកុងទីណង់តាល់ ឬប្រព័ន្ធច្បាប់ស៊ីវិល

ដោយសារមានឥទ្ធិពលចេញពីប្រព័ន្ធច្បាប់បារាំង។

២. កម្ពុជាសព្វថ្ងៃមានក្រមសំខាន់ៗចំនួន២ សម្រាប់ដោះស្រាយរឿងក្តីគឺ៖

- ក្រមរដ្ឋប្បវេណី និងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី
- ក្រមព្រហ្មទណ្ឌ និងក្រមនីតិវិធីព្រហ្មទណ្ឌ

INTERNAL. This information is accessible to ADB Management and staff. It may be shared outside ADB with appropriate permission.

១.ប្រព័ន្ធគតិយុត្តិកម្ពុជា (ត)

ក្រមរដ្ឋប្បវេណី និងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី

1. ក្រមរដ្ឋប្បវេណី គឺជាបណ្ដុំនៃច្បាប់សារធាតុដែលកំណត់លក្ខខណ្ឌនានានៅក្នុងទំនាក់ទំនងបុគ្គល និងបុគ្គល, បុគ្គល និងទ្រព្យសម្បត្តិ, រួមទាំងសិទ្ធិផ្សេងៗ។
2. ក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី គឺជាបណ្ដុំនៃបទដ្ឋានគតិយុត្តសម្រាប់ដោះស្រាយវិវាទរដ្ឋប្បវេណី ។
3. ករណីពិសេសៈ វិវាទរដ្ឋប្បវេណី និងវិវាទពាណិជ្ជកម្មមានតម្លៃកម្មវត្ថុបណ្ដឹងមិនលើស ៥លានរៀល មិនអាចប្ដឹងទៅសាលាឧទ្ធរណ៍បានទេ(២៦០ក្រ.នី.វិ) ។
4. អំណាចតុលាការគ្រប់ដណ្ដប់លើរឿងក្ដីទាំងអស់រួមទាំងរឿងក្ដីរដ្ឋបាល(ម.១២៨នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ)។

INTERNAL. This information is accessible to ADB Management and staff. It may be shared outside ADB with appropriate permission.

២.ប្រព័ន្ធតុលាការកម្ពុជា

ប្រព័ន្ធយុត្តាធិការនៃតុលាការកម្ពុជាមាន៣ថ្នាក់គឺ៖

- សាលាដំបូង
- សាលាឧទ្ធរណ៍
- តុលាការកំពូល

២. ការជម្រះក្តីផ្តល់យុត្តិធម៍ត្រូវធ្វើក្នុងនាមប្រជារាស្ត្រខ្មែរ តាមនីតិវិធី និងច្បាប់ជាធរមាន(ម.១២៩នៃរដ្ឋធម្មនុញ្ញ)។

៣. មានតែចៅក្រមទេដែលមានសិទ្ធិជម្រះក្តី(ម.១២៩)។

INTERNAL. This information is accessible to ADB Management and staff. It may be shared outside ADB with appropriate permission.

២.ប្រព័ន្ធតុលាការកម្ពុជា(ត)

១.សាលាដំបូង៖

. គឺជាយុត្តាធិការជាន់ទាបដែលមានសិទ្ធិដោះរឿងក្តីគ្រប់ប្រភេទ ហើយតាំងនៅតាមរាជធានី-ខេត្ត ចំនួន ២៥

. រាល់សេចក្តីសម្រេចរបស់សាលាដំបូង ត្រូវទុកសិទ្ធិឲ្យតវ៉ាទៅយុត្តាធិការជាន់ខ្ពស់។

២.សាលាឧទ្ធរណ៍៖

. ជាយុត្តាធិការទទួលដោះស្រាយរឿងក្តី តវ៉ាពីសាលាដំបូង

. សាលាឧទ្ធរណ៍មាន៤តំបន់គឺ: ភ្នំពេញ, ព្រះសីហនុ, បាត់ដំបង និងត្បូងឃ្មុំ។

៣.តុលាការជាន់ខ្ពស់៖/Higher Court

- ទទួលបណ្តឹងសាទុក្ខពីសាលាឧទ្ធរណ៍គ្រប់តំបន់
- **ក្នុងករណីភាគីព្រមព្រៀងគ្នាមិនប្តឹងឧទ្ធរណ៍ក្នុងរឿងក្តីរដ្ឋប្បវេណី (ក្រមនី.វិ.រ.២៦០)**
- តុលាការកំពូលមានតែមួយគត់តាំងនៅរាជធានីភ្នំពេញ។

INTERNAL. This information is accessible to ADB Management and staff. It may be shared outside ADB with appropriate permission.

៣.ប្រព័ន្ធដោះស្រាយវិវាទពាណិជ្ជកម្ម

១.តុលាការនៃយុត្តាធិការទាំង៣ថ្នាក់មានជំនាញ៖

. រដ្ឋប្បវេណី

. ព្រហ្មទណ្ឌ

. **ពាណិជ្ជកម្ម**

. ការងារ និងជំនាញផ្សេងទៀតតាមការចាំបាច់

២.សមាសភាពតុលាការជំនាញ៖

. ប្រធាន

. ចៅក្រម

. ក្រឡាបញ្ជី

ចៅក្រមជំនាញ ត្រូវចាត់តាំងដោយប្រធានតុលាការនៃយុត្តាធិការនីមួយៗ (មាត្រា ១៥, មាត្រា ៣៨ និងមាត្រា ៥៨ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ)។

តុលាការជំនាញ ត្រូវបង្កើតឡើងដោយព្រះរាជក្រឹត្យ (មាត្រា ១៤ មាត្រា ៣៧ និងមាត្រា ៥៧ នៃច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ)

INTERNAL. This information is accessible to ADB Management and staff. It may be shared outside ADB with appropriate permission.

៣.ប្រព័ន្ធដោះស្រាយវិវាទពាណិជ្ជកម្ម(ត)

នីតិវិធីដោះស្រាយវិវាទពាណិជ្ជកម្ម៖

1. ផ្អែកលើច្បាប់ស្ដីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការឆ្នាំ២០១៤ កម្ពុជាមិនទាន់មានតុលាការជំនាញនៅឡើយទេ។
2. វិធានដោះស្រាយវិវាទពាណិជ្ជកម្មត្រូវធ្វើតាមលំហូរនៃនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី (មាត្រា ៨៩ កថាខណ្ឌ១ នៃច្បាប់ ស្ដីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ) ។
3. លំហូនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណីមាន៖ នីតិវិធីជម្រះលើបណ្ដឹង និងជម្រះលើអង្គហេតុ។

INTERNAL. This information is accessible to ADB Management and staff. It may be shared outside ADB with appropriate permission.

សូមអរគុណ !
Thank you!

INTERNAL. This information is accessible to ADB Management and staff. It may be shared outside ADB with appropriate permission.